

X 186 2332

no. 27.

B. C. D.

DISSERTATIO

De

DIIS, DE ABUSQVE
VETERUM GENTILIUM
MILICHIIS,

Elaborata,

&

SUB PRAESIDIO

DN. L. ADAMI RECHENBERGII,

P. P.

DOCTORIS SUI VENERANDI,

IN ACADEMIA LIPSIENSI,

Ad D. IX. Septembris

A. O. R. M. DC. IC.

H. L. Q. C.

Censuris Eruditorum placidis
Publice exposita.

JOH. GOTTLIEB MILICHIO,
Svidnicensi Silesio

L I P S I A E,

Literis IMMANUELIS TITII.

Q.K.
428
22.

SUMMO. COELORUM. RECTORI.
CUM. AETERNITATE. EXISTENTI. FUTURO, CUM. AETERNITATE.
AETERNUM.

DOMINO. UNIVERSITATIS. POTENTISSIMO.
EX. NIHILO. OLIM. OMNIA. PRODUCENTI.
IN NIHILUM. OMNIA. REDIGERE. VALENTI.
INFERNORUM. DOMITORI. FORTISSIMO.
CUI. AMBITIOSA. ANGELORUM. COHORS.
E. COELIS. DETRUSA. TREMEBUNDA. SERVIT.

DEO. TER. OPTIMO. TER. MAXIMO.

TRINO. IN. UNITATE. IN. TRINITATE. UNI.
FONTI. OMNIUM. BONORUM.

EX. QVO.

SALUS. OMNIS. OMNIS. JUSTITIA,
SCATURIGINE. PERENNI.

PROMANAT.

UBERRIMO. LARGITORI.
FELICITATIS. ET. BONORUM.

VINDICI. JUSTISSIMO.

DELICTORUM. SCELERUMQUE. HOMINUM.
INDULGENTISSIMO. TAMEN. SIMUL. PATRI.
RESIPISCENTES. MOX. ITERUM. BLANDE. RESPICIENTI.

PIIS. JUSTIS,

B E N I G N O.

CLEMENTI. MITI. PLACIDO.

ET.

ET. ITA. VERE.

MILICHIO.

CUI. SOLI. ET. UNICE. COMPETIT.
QVOD. COECA. GENTILIUM. SUPERSTITIO.
IMPIA. ET. VANA. PIETATE. IMPOSUIT.
VANIS. IDOLORUM. FIGMENTIS.

MILICHII. NOMEN.

BENIGNITATEM. PLERUMQVE. PRO. IRA. PRO. POENA.
CLEMENTIAM.

BONA. NOSTRA. FORTUNA. HABENTI.

ET EXHIBENDO. SE. ERGA. NOS. MITEM. PLACIDUMQVE.
SEVERAM. JUSTITIAM. VINDICTAM. JUSTAM. MITIGANTI.
DISSERTATIONEM HANC.

DE. DIIS. QVOS. GRAECI. FALSO. CREDIDERUNT. MILICHIIS.
ROMANI. VICTORES. GENTIUM. DEORUM. FICTORES. FACILES.

BLANDOS. MITES. PLACIDOS.

TORVO. SAEVO. IMPLACABILI, VULTU. ALIAS. TERRIBILES.

ABSQVE. JURE. NUNCUPARUNT.

PRIMITIAS. STUDIORUM. SUORUM.

D. D. D.

SIMULQVE. UT. SIBI. SEMPER.

QVO. IPSO. NUNQVAM. NON. FELIX. ERIT.

ADSIT.

MILICHIUS.

SUBMISSE. PRECATUR.

AUCTOR.

JOHANNES. GOTTLIEB. MILICHIUS.

LECTORI SALUTEM.

*I*gnotos haecenus majori orbis eruditi parti, ex ipsis ubi delituerunt, scriptorum monumentis, in lucem publicam Deos protraxi, ipse ignotus. Audaciae in publicum prodeundi, certam me interpretaturum veniam, ubi prius causas exposuero, confido firmiter. Milichius nomen meum penitus inspiciens, peregrinum id deprehendi; quam conjecturam Jupiter Milichius, nescio quae in Xenophonte quaerenti occurrens, firmiorem reddidit: simulque ex Graecia originem ducere docuit. Laetitiam, quam exinde conceperam, deficiens plenior, accuratiorque, de Jove Milichio, notitia oppressisset penitus; nisi Pausanias, qui Graeciam optime & accuratissime nobis descriptam dedit, spem erexisset vacillantem, Jovis non solum aram, statuam: sed etiam aliorum Milichiorum Deorum sacra exhibendo. Cogitavi inde semper ad animum studiorum talium amantissimum recreandum, horum Deorum historiam paullo pleniorum condere. Dum autem in Scriptores, qui antiquitates, Deosque veterum exposuerunt, inquiri: vix in ullo alio, quam in aeterna fama dignissimi Reinesii, tria, tantum, aut quatuor verba, & in Lillii Gregorii Gyraldi Deorum historia pauca itidem de Diis hisce, invenire quidquam potui. Veteres hinc auctores evolvens, quaedam ex iis decerpsti, quae in praesentem creverunt Dissertationem, foetum immaturum: quia primus. Expectabis autem hic frustra observationes philologorum eruditas, laboriosas; imo, si, quod verum est, dicendum, vanas plerumque Criticorum conjecturas, ab homine quippe vix in limine literarum philologicarum constituto; Criticarum vero inutiles abhorrente Gordios nodos. Errores, quos forte deprehendes graviores, festinationi, quae ob certas causas adhiberi debuit, adscribas, rogo. Accuratiorum fortassis haberes, si mihi tam beato esse licuisset, libros quosdam, quorum copia mihi fieri non potuit, perlegere. Placidum interim te exhibe hujus qualiscunque censorem; cum & ipsa contineat DEOS PLACIDOS. Vale.

SE-

SECTIO I.
DE DIIS DEABUSQUE GRAECORUM
MILICHIIS.

CAPUT I.

DE DIIS MILICHIIS IN GENERE.

§. 1. *Vox Graeca. 2. diversa scriptio. Per η. imperite fit. 3. Quid significet? 4. Quae verba opponantur? 5. Additur rebus inanimatis, animatis, Diis. 6. Contraria Acoluthi sententia. Ejus laus. 7. Invenit veram linguam Aegyptiacam. Opus de ea promissum. 8. Vocem hanc ex Aegypto deducit. 9. Graeci ab Aegyptiis nomina DEorum habent. 10. Contempti ab Aegyptiis, sibi ipsi DEos finxere. 11. Natum in Graecia DEorum cognomen Μελιχιος. 12. Unde Dii sic dicti? Scaliger correctus. 13. Sunt Orpheo inferi Dii. Quinam alii? 14. Pausanias explicatus, Amasacus correctus. Diis superis mane, inferis noctu sacra facta.*

§. I.

DEos exhibituri MILICHIOS, ignota haecenus plurimis nomina, nomen prius merito considerandum ducimus: quod recepta inter autores tam veteres, quam recentiores sententia, Graecum omnino origine est.

§. II. Scribitur autem vel μελιχιος vel μελιχος: & utraque sive lectio sive scriptio se tuetur auctoritatis fundamento: cui quandoque accedit mutato χ. in κ. τ. μελικτος, quod tamen rarius usurpari observavi, praeterquam in composito αμελικτος. Nonnulli etiam scribunt μηλιχιος, derivatione infra adducenda, ut Julianus Aurelius Lessigniensis lib. I. de Cognominibus DEorum p. 20. (α) Verum Johannes Brodaeus in Notis ad Lib. I. Epigr. Graec. p. 3. (β) ab imperitis tantum Grammaticis id fieri dicit.

§. III. Variè illud Interpretes reddiderunt; communis tamen translatio omnium est: *Blandus, Clemens, Jucundus, Mansuetus, Mitis, Placidus, Placabilis, Suavis, Tranquillus*, prout suo postea loco monebimus. Quibus etiam Hesychius accedere videtur,

A 3

dum

(α) edit. Franqueur. 1696. 8.

(β) edit. Francof. ap. Wechelios. 1600. in f.

dum *μελιχιος* idem esse dicit ac *περιος ηδύς, πεισηνης*. Quae verba *suavis, jucundus, blandus, mansuetus*, interpretari solent.

(A) quod ex
variis Aucto-
ribus colle-
ctum Basileae
1584. in f. pro-
diit.

§. IV. Jacobus Cellarius, & Nicolaus Honigerus in Dictionario Graeco-Latino (γ) opponi *μελιχιω* ex Hermogene *σερεός* dicunt, quod durus & rigidus sonat: id quod ipsis etiam facile largiri possumus: saepius autem opponitur *ἀμελιχος*, & *ἀμελικης*, quod *implacabilem, durum, difficilem, immitem, & implacidum* denotat.

(D) in nitidissi-
ma & elegan-
tissima editio-
ne Trajecti ad
Rhenum 1689.
in 8.

§. V. Adjicitur autem adjectivum istud variis rebus: Inanimatis, veluti Orationi, *μελιχιος μύθος* Homer. Pacata oratio: Vocis, *μελιχον φωνην* Orpheus, quod Renatus Perdrerius, seu qui illum correxit, Andreas Christianus Eschenbachius, (δ) blandam vocem reddidit: Reverentiae, *αιδώς μελιχι* Hesiodus, quod Cornelius Schrevelius reddidit, *reverentia blanda*: Verbis *μελιχιοισι λόγοις* Pindar. ab incerto Interprete redditum, *blandis verbis*. Vitae, *μέλιχ αιών* ibid. ab eodem redditum, *suavis vita*. Animatis deinde, v. g. hominibus, brutis quibusdam, prout infinita illud Scriptorum loca ostendunt. Donec postremo vani non solum Poetarum lusus, sed etiam observationes philosophorum ac theologorum Graecorum sanctiores accederent, & Diis suis quibusdam cognomentum istud tanquam aptissimum tribuerent.

§. VI. Antequam vero plenius hos in DEos inquiram; contrariam prius nostrae sententiam, e Graecia nempe cognomen istud DEorum neutiquam promanare, exponam. Suggestit illam in literis ad nos humaniter datis, vir linguarum Orientalium peritissimus, & decus Vratislaviae singulare M. Andreas Acoluthus Archidiaconus ibidem Neapolitanus, & Gymnasii Elisabethani P.P.

§. VII. Eruit hic e seculorum aliquot ruinis divina ingenii felicitate, veram Aegyptiorum linguam, eruditus hactenus omnibus, imo ipsi Athanasio Kirchero, gloriam tamen illius inventae jactanti, ignotam. Velo hoc aperto, ea se in omni doctrinarum genere videre posse dicit; quae & philosophis in Aegyptum migrantibus, & doctoribus omnibus hucusque occulta fuere. Exponet illud uberius in prodituro *Linguae Aegyptiacae Restitutae* Opere: quod, ut, superatis, quibus impeditur, oneribus, molestiisque, edat quamprimum, communes mecum sunt orbis eruditi preces.

§. VIII.

§. VIII. Aegyptum hinc antiquis temporibus orbis totius Academiam, templum idololatriae omnis patriam constituit hujus vocis, nulli haecenus, ut putat, literatorum intellectæ: &, prout ipse suis auguratur conjecturis, inscrutabiles DEI cogitationes, & sapientiam ipsius summam innuentis.

§. IX. Graecos enim ab Aegyptiis omnem accepisse sapientiam, neminem facile illud negantem inveniri posse credit: Ad quos scilicet Graecorum Philosophi, ut mysteria ibidem Theo- & philosophica comprehenderent, frequentia fuerint profecti maxima. Ab his omnia Deorum cognomina, quæ suis deinde in Graecia imposuerint, didicisse: Aegyptiis tamen veram nominum rationem ob invidiam reticentibus.

§. X. Verum enim vero, quamvis Aegyptii a Graecis fuerint habiti sapientissimi, plurimasque ab iis disciplinas acceperint; ipsi autem Aegyptii Graecos tanquam stolidos aestimarint: ut sacerdos quidam Aegyptius apud Platonem in Timaeo, ad Solonem dicere non veritus fuerit: *O Solon, Solon, vos quidem pueri semper estis: Senex autem Graecorum nemo.* Theodoretus Sermone I. & V. ad Graecos infideles p. 15. & 79. (ε) Tamen adduci eo vix possum, ut credam, tot sapientes intra Graeciam viros, philosophos accuratissimos & subtilissimos nec tantilli ingenii, imo iudicii habuisse, ut nomen aliquod imponere potuissent DEO, effectibus ejus conveniens. Et quamvis *Graeci illustres quosque Aegyptiorum DEos sibi sumserint, suosque fecerint*; eruditissimus tamen Petrus Daniel Huetius in Demonstrat. Evangel. Proposit. IV. c. 8. n. 1. p. 85. (ζ) Graecorum DEorum indigenas non excludere videtur, cum dicit: *se in praesentia non disputare, quinam DEorum indigenae, vel advenae sint? Homerum praeterea, & Hesiodum magnam Theogoniae partem excogitasse, licet ejus praecipua capita, foris nata essent & extrinsecus quaesita.* Idem l. c. ex Herodoto egregie demonstrat.

§. XI. Quae cum ita sint, nihil certe obstabit, quin minus DEos *μειλιχίης* in Graecia natos esse, dicamus. Non solum enim Hesiodus antiquissimus Graecorum poetarum, cognomine illo jam Latonam veneratus fuit; verum etiam significatione Graecorum Diis illud convenientissimum est. Non tamen obluetabimur meliora de vocis hujus origine nos edocenti.

§. XII.

(ε) Edit. Frederici Sylburgii ex officina Commeliana 1592. in f.

(ζ) Edit. Paris. 1679. in f.

§. XII. Exposituri autem DEos *μελιχίςς*, ante omnia considerabimus, unde ita dicti fuerint? Varias hinc auctorum sententias deprehendimus. Quidam enim ideo sic dictos volunt, quod immanibus, crudelibusque sacrificiis, ubi sanguine litabatur culti non fuerint: cujus tamen contrarium ex plurimis Dissertationis hujus locis mox patebit. Alii a mulcendo ita nominatos credunt, inter quos etiam Josephus Scaliger est, qui in primo Orphici hymno v. 33. *μελιχίςς θεός* interpretatus est *Mulciberos DEos*: Rationem in notis addens, Homerum omne id quod igni domitum *μελισσόμυρον* vocitasse. Cujus sententiam etiam doctissimus Condomensium episcopus suam facit, Propos. IV. c. IV. n. 8. p. 70. *Mulciberum* idem esse, ac *μελιχίςς*. Sed debuisset omnino Scaliger vertere *mites* DEos, vel *blandos*, ut alius interpres in editione heroicorum Graecorum poetarum (η) comparens, quia Poeta mox v. 18. 19. precatur, ut omnes Dii, quos invocaverat, mites & laeto Numine ad sua februa, & litamina sacri inferii venirent. Alii rursus, quae sententia & mihi optime arridet, nomen accepisse vel a benignitate, vel a mansuetudine, quam hactenus suis exhibuerint cultoribus, existimant. *Prisci enim Heroes propter res praeclare gestas & beneficentiam Dii ab hominibus habiti sunt. Hinc orti omnes ethnicorum Dii. Hinc & Reges plerique divinos honores consecuti sunt.* Huetius Propos. III. n. 18. p. 31. vel boni ominis ergo sic vocasse DEos, ut precibus suis se imposterum praebeant blandos, mites, placidos, i. e. ut annuant, sibi que sint propitii.

§. XIII. Quinam autem Dii isti fuerint, non adeo in comperto est: nullis enim literarum monumentis contineri nomina illorum observavi. Johannes Brodaeus in Notis ad Lib. I. Epigr. Graec. p. 3. Orpheum in loco §. praecedenti allegato *θεός μελιχίςς, κατ' εὐφημισμὸν*, ut Latini, Manes nominasse infernos Deos scribit. Id quod etiam a vero abesse minime videtur. In ipso hymno enim se februa celebraturum dicit poeta: quae pro impetranda mortuorum animabus quiete, & dubio procul inferis Diis fiebant. Meminit & ibidem libaminum inferii sacri. Ut omnino exinde sequatur, infernos hic intelligendos esse DEos; imo in Pansaniae mox exhibendo loco: prout ibidem docebitur. Coeterum in poetarum, historicorum & philosophorum scriptis inven-

(η) quam procuravit Jacobus Lectius Aureliae Allobrogum 1606. in f.

niuntur ex Diis *μελιχίοι*, Jupiter, Mars, Bacchus, Pan, Venus, Latona, Musae, suis quique capitibus exponendi.

§. XIV. Locus, ubi Diis Milichiis sacra facta sunt, lucus erat apud Myonenses & ara DEorum *μελιχίων*, ut Pausanias Lib. X. cap. 38. habet (θ). quam in montis vertice fuisse, Lilius Gregorius Gyraldus in Syntagm. DEorum Histor. II. p. 80. (ι) addit. Nocturna his peracta fuisse sacra, idem tradit Pausanias, in quibus ante Solis exortum carnes victimarum absumere eodem ipso in loco, solemne habuisse. Ex quibus omnibus patet lucum & aram inferorum DEorum fuisse: sicque Romulum Amasaeum dum mites reddidit, sensum haud assecutum esse verum, eumque clariorem reddidisse, si infernos interpretatus fuisset. *Matutinum enim tempus sacrificiis DEorum superiorum, idoneum estimarunt, cum DEos tunc assidere templis, & matutinis salutationibus adesse, opinio foret.* Alexander ab Alexandro lib. IV. Genial. Dier. cap. 17, Et Natalis Comes Mythol. lib. I. cap. 10. e Callixeno Rhodio in iis, quæ de Alexandria scripsit, *τοῖς δὲ ἑργανίδαις ἔτι πρὸ τῆν ἑω τῆς ἡλῆς ἀνατέλλουσι ἱερεῦσιν; At coelestibus Diis aurorae tempore sub exortum Solis sacrificamus;* uberius id persequitur. Inferorum autem DEorum sacrificia non nisi per noctem fieri consuevisse, idem tradit. c. 12. & Virgil. lib. VI. *Tum Regi Stygio NOCTURNAS inchoat ARAS.* Qui idem eodem libro v. 534. Inferos, mortuorum sedem, *sine sole domos* dixit.

(θ) edit. Lips.
1696. in f.
(ι) Edit. Basil.
1580. in f.

CAPUT II. DE JOVE MILICHIO.

- §. 1. *Varia cognominis Milichii interpretatio. 2. Unde sic nominatus? Plutarchi, Aristidis, Phornuti, Aristotelis concordēs sententiae. 3. Jove irato & clemente, quæ mala, quæ bona? Clementia ejus a Clemente Alex. irrifa. 4. Celebris inter Graecos, maxime Athenienses. 5. Ejus apud eosdem ara. 6. Simulacrum ejus apud Argos. quæ causa dedicandi? Signum apud Sicyonenses 7. Gru-teri monumentum Messanense. Textus ipsius. 8. Siciliae asserta. 9. Jovi Milichio immolatae, non fruges, nec poma, nec fictæ, sed verae victimæ 10. Meursius explicatus per Thucydidis & Suidæ loca. Eusebii lectio falsa, correctæ per Huetium. 11. Meursii observata de festo Jovis Athenis.*

B

§. I.

§. I.

Jupiter nunc prodit Milichius, diversam a diversis sortitus nomi-
nibus expositionem. Domitius, a Gyraldo allegatus, *jucundus* :
Mitis, Phornutus latinus : Clementis Alexandrini Interpres, *Cle-*
mens : *Placidus*, Ronnulus Amasaicus : Guilielmus Canterus, *Man-*
suetus : *Blandus*, Guilielmus Xylander : Vitus Wimfenius, *Beni-*
gnus : *Placabilis*, Guilielmus Budaeus : Alii, alio modo reddide-
runt; omnes tamen in eo conveniunt, quod propria ipsi pro indole
sua attribuerint nomina.

§. II. Dictus autem *μειλιχίος* a benignitate & mansuetu-
dine exhibita, exhibenda certe fuit. Plutarchus id ipsum expressis
innuit verbis, in libro de cohibenda ira (κ) ex interpretatione Guil.
Xylandri sic dicens : *DEorum Regem μειλιχίον, quasi mitem &*
blandum Athenienses vocant. At supplicia exigendi vis, non divina,
non caelestis est, sed furis & genis convenit. Cui accedit Aristides (λ)
Hymno in Jovem *εἰ δὲ πησθαλόμεθα, ὁ μειλιχίος ἡμῖν κεκλησθῶ :*
quod si alicubi fallimur, ipse nobis benignus adesse dignetur. Interpre-
te Guil. Cantero. Et in hoc ipso hymno mox inter alia Jovis cogno-
mina *μειλιχίος* habet : Rationem addens *εἰνότως ὅτε καὶ πατήρ.*
Hic mansuetus quippe Pater. Cujus, mansuetum & placidum se libe-
ris exhibere, esse solet cura praecipua. Quibus se jungit Phornutus
in libro de DEorum natura p. 12. (μ) ex interpretatione Conradi
Clauferi ita inquiens : *Jovem & Placidum (μειλιχίον) nominant,*
quod sit facilis & placidus iis, qui relicta injustitia, ad justitiam confu-
giunt. Nec Aristoteles c. 7. de Mundo, ab horum recedere videtur
sententia, cum dicit : Unum esse DEum diversis nominibus nuncu-
patum a suis omnibus effectibus, quorum specimen ipse edere soli-
tus fuerit, & appellatum esse Zena, & Dia : addit deinde inter alia,
quae ibi habet cognomina, etiam *μειλιχίος*, quod Guil. Budaeus *pla-*
cabilis reddidit : ut jure optimo Josephus Scaliger in Orphei Hym-
no in Genium, v. 2. *μειλιχίον Δία* interpretatus fuerit *Mansuetum*
Jovem ; quosque §. I. adduximus securi de versione sua possint esse
interpretes.

§. III. Hunc tamen DEum, qui non rite ipsi sacra fecerant,
experiebantur averfantem. quod ipsum Xenophonti, qui rem sa-
cram quamdiu a patria abfuerat, non fecerat huic DEO, accidit ;
Lampsa-

(κ) p. 420. To-
mo II. Ope-
rum edit. Fran-
cof. 1620. in f.
(λ) editus ex
officina Pauli
Stephani in 8.
1604.

(μ) inter opu-
scula Mytho-
logica, Ethica
& Physica, quae
Thomas Gale
Cantabrigiae
1671 in 8. edidit.

Lampfaci id ipsi significante Euclide Phlasiote, quod ipse libro VII. circa finem de expeditione Cyri testatur. (v) Amicum contra DEum hunc habentes, ab omni malo, infortunio omni immunos credebant. Imo Leontis philosophi epigramma lib. I. Florilegii Græcor. epigr. ab ipsa morte eos liberos pronunciat.

(v) editionis
Leunclavii.

μηδὲ νοήσας,
Ζηνας μελιχίοιο λαχῶν θρόνον, ἀνέρθ' οἶτον
Quod Eilhardus Lubinus ita latine vertit:

Neque unquam videam,

JOVIS CLEMENTIS thronum affecutus, alicujus viri mortem:
Quamvis alii, inter quos etiam Gyraldus, vertant οἶτον perniciem:
cum omne genus infortunii vox hæc involvat. Sed non immerito Clemens Alexandria in admonitione ad gentes p. 8. (ξ) ridet, post alia Jovis cognomina, etiam μελιχίον, quod interpretes reddidit *Clementem*: destituitur quippe clementia, effectibus, quos ipsi alias adscribunt, omnibus, imo ipsa sua essentia.

(ξ) Editionis
Heinsianæ
quæ Lugd.-
Bat. prodit.
1606. f.

§. IV. Jupiter hic MILICHIUS Græcos inter maxime celebratus: Atheniensibus tamen domesticus quasi fuit. Plutarchus enim non solum id expresse docet; sed etiam Xenophon Atheniensis, dum ipsi patrio more litaverit. Imo Thucydides festum ejusdem inter Athenienses memorat, prolixius a nobis infra exponendum. Ex quibus fortassis, sua, quæ ad Xenophontem margini adjecit: cognomen nempe hoc Jovis apud Athenienses esse, hausit Leunclavius.

§. V. Cum igitur ita inter Athenienses cultus fuerit, apud eosdem quoque aram meruit MILICHIUS Jupiter. Id quod tamen in nullo auctorum expressis positum verbis, invenire potui. Pausanias equidem lib. I. c. 37. trans Cephissum PLACIDI Jovis (MILICHIUM nuncupant) veterem esse aram, dicit. Verum cum fluvius Boeotiae ex Parnasso sit Cephissus; incerta omnino res maneret; nisi dubium Strabo lib. IX. Athenis Cephissum fluvium esse scribens, auferret omne. Ara hæc celebris, imo notanda, ob Theseum a caede in latrones, cognatumque sibi perpetrata, expiatum ibidem: Sepulchris itidem Theodectis, Phaselitæ, & Mnesithei, medendi arte, signorumque multorum dedicatione clari, fuit quam maxime.

B 2

§. 6.

§. VI. Ipsum autem Jovis MILICHII (quem Amasaeus *mansuetum* hic nuncupat) simulacrum Argis conspici, idem Pausanias lib. II. c. 20. auctor est. E candido illud marmore confectum Polycleti opus esse credunt. Dedicationis autem civilem, ob Bryantis ducis libidinem, crudeliter effusum sanguinem expiandum, certam eamque veram dicunt causam. Signa non minus Sicyone MILICHII Jovis & Dianae Patroae, rudia tamen, & sine ulla arte facta, fuisse visa: illius pyramidis, columnae hujus figuras habentia, saepius allegatus Pausanias lib. II. c. 9. testatur.

§. VII. Gruterus quidem in aeterno inscriptionum opere pag. CCX. è Pinelli schedis grandis tabulae, Messanae existentis, & rerum variarum divisiones, terminosque varios continentis Epigraphen Graecam, Latina simul addita exhibet: in quo Jovis etiam MILICHII mentio occurrit aliqua, verum cum incertum sit, utrum ex Graecia in Siciliam fuerit translata haec tabula; an Messanae confecta, erectaque; hac in re quid certi statuamus, minus invenimus, Ipsa autem epigraphes huc facientia verba ita sonant: ΑΠΟ ΤΑΣ ΟΔΟΥ ΤΑΣ ΖΕΝΙΔΟΣ ΤΑΣ ΟΔΟΥ ΤΑΣ ΠΑΡΑΤΟ ΜΕΛΙΧΙΕΙΟΝ ΕΣ ΤΟΝ ΡΟΙΣΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΟΙΣΚΟΥ ΕΣ ΤΑΝ ΣΥΜΒΟΛΑΝ ΤΟΥ ΡΟΙΣΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝ ΤΟΥ ΡΟΙΣΚΟΥ ΕΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΤΑΝ ΖΕΝΙΔΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΩ ΚΑΡΩ ΤΟΥΤΩ ΤΟΥ Δ ΟΡΤΟ ΕΚ ΤΑΣ ΚΡΑΝΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΛΑΝΤΟΥ ΤΟ ΑΠΟΡΡΕΟΝ:

Versio e regione posita sic se habet:

A via peregrina, ex ad adverso viae, quae est ad JOVIS MILICHII ad rivulum & a rivulo ad viam peregrinam, sequuntur sortem hanc IV. fines, a fonte & balnei destuivum.

§. IIX. Ex ipsis certe his verbis, nihil colligi posse nemini non apparet. Si autem quid nobis videatur, dicendum: Jovis vel templum, vel aram, vel statuam, (unum enim ex his versionis verba innuunt) omnino in Sicilia fuisse credimus. Graeca etenim tabulae inscriptio, Messanam e Graecia translata fuisse, non probat. Siculis siquidem lingua Graecorum ignota haud erat: loquebantur Graece, quamvis corrupte: gerebant, multa & diuturna cum Graecis bella. Praeterea Messana, ubi tabula extitit, a Messenis Peloponesi populis condita perhibetur: qui omnino Jovis hujus notitiam, ab aliis Graeciae gentibus accipere, eamque in Siciliam transportare potuerunt: ut exinde seculi ipsi etiam sacra instituerent.

Acce-

Accedit illud etiam, quod in dextra tabulae columna Alaesii fluvii mentio occurat, qui vel nomen ab Alaesa celebri Siciliae urbe accepit, vel ipsi dedit. Nec nomen *μειλιχί* adeo incognitum Siculis fuit; cum agro Syracusano fontes *Milichae* extiterint.

§. IX. Variarum interim auctorum circa modum MILICHIO Jovi sacrificandi sunt sententiae. Quidam enim nullum animal ipsi immolatum; sed tantum pomis, quae Graeci *μηλα* vocarunt sacra facta fuisse putant: ut Jul. Aurelius Lessignienensis lib. I. de cognominibus DEorum p. 20. Ludovicus Vives in notis ad Augustini lib. VII. cap. II. de C. D. Sed quam perite id statuatur, Brodaeum vide in notis ad libr. I. epigr. Graec. Aurelii sententiae etiam subscribit Vitus Winsenius interpres Thucydidis, qui in notis ad eum marginalibus: *Athenienses MILICHIO Jovi frugibus terrae sacrificasse: Imo etiam benigno & placato DEO frugibus litandum esse* scribit. Nec multum ab iis recedunt, non veras, sed assimulatas & fictas immolasse ipsi victimas, ex Thucydidis Historiar. lib. I. asserentes. Verum contrarium statim ex alia, quam Gyraldus in vetusto Codice vidit, textus Thucydidis lectione patet: quae ita se habet: *ἐν ἡ πανδημῆι θύσσι πολλοὶ ἔχ' ἱερῆα μόνον, ἀλλὰ καὶ θύματα Ἰπιχωρία.* in qua totius populi celebritate, multi sacrificant, NON VICTIMAS modo, sed & sacrificia vel ludibria indigena. Cui Andreas Tiraquellus quoque in notis ad lib. III. c. 12. genial. dier. Alexandri ab Alex. assentitur. Xenophon etiam Jovi MILICHIO porcos integros exussisse ritu patrio, & sic perlitasse, de se ipso lib. VII. de expeditione Cyri p. 425. scribit. Suidas praeterea in *δῖος κώδιον* habet: quod pellibus victimarum quae Jovi MILICHIO & Ctesio immolatae fuissent, illi qui pompam umbellae portandae, in festo Minervae, quod *Σκίρα* dixerunt, usi fuerint, Meursius lib. VI. p. 255. Graeciae feriatae (o)

(o edit. Lugd.
Bat. 1619. 4.

§. X. Festum nunc ab Atheniensibus Jovi MILICHIO institutum venit considerandum: quod Meursius lib. II. Graeciae feriatae p. 93. descripsit quidem; non observavit tamen Jovis id fuisse MILICHII. Potuisset hoc ipsi monstrare non solum Thucydidis lib. I. Historiar. locus: *ἔστι γὰρ καὶ Ἀθηναίσις ΔΙΑΣΙΑ, ἀκαλεῖται ΔΙΟΣ ἑορτὴ ΜΕΙΛΙΧΙΟΥ μέγιστα.* Quem locum Vitus Wimse-
nius sic latinum nobis dedit: *Nam & apud Athenienses sunt JOVIA-*

(w) it. latinae
editionis Sui-
dae Basil. 1564-
in f.

LIA, maximus dies festus, quae a JOVE MEILICHIO nomen habent:
quae Laurentius Valla etiam *Dialia* interpretatus est; sed etiam,
Suidas ΔΙΑΣΙΑ. εορτή ἀθλων ἐν ΜΕΙΛΙΧΙΟΥ ΔΙΟΣ, quae verba Hie-
ronymus Wolfius (w) sic vertit *JOVIALIA festum Athenis BENI-*
GNI JOVIS. Quod ipsum etiam Huetius affirmat p. 70. dum, de
Jove MILICHIO loquens, *Διάσια in honorem ejus instituta fuisse*
apud Athenienses scribit: ubi simul Philonem Byblium, qui apud
Eusebium, de Vulcano differens: καλεῖσθαι αὐτὸν καὶ Διαμίχιον
ait, corrigit. quod etiam Bochartus lib. II. cap. 2. Chanan. exponit
Jovem Machinatorem, ab Ebraica voce machinam significante; sed
perperam. Vera enim, quam Huetius restituit, lectio esse debet *Δία*
μειλίχιον.

§. XI. Ipse autem Meursius l. c. ex Theodoretii sermone VII.
adducit: *Diis Daemona, dies solemnes, caerimonias, populariaque*
convivia celebrari instituisse, suis quaeque nominibus ac titulis insignita:
Jovi Pandia & Diasia, Heraea vero Junoni: ut vertit Zoenobius
Accialous in editione supra memorata. Intermissa haec ab Athe-
niensibus multos per annos e Luciani Icaro Menippo & ex ejusdem
Timone splendide festa haec agitare Athenienses consuevisse, idem
habet. Parentes item tunc temporis liberis munuscula emisse, pro-
bat ex Aristophanis Nubibus, ubi Strepfiades Phidippidem filium
suum ita alloquitur:

Ὅν πρῶτον ἔβωλον ἔλαβον ἡλιασικόν,
Τὶς τε περὶ μιν σοὶ Διασίοις ἀμαξίδα.

(e) quae Colo-
niae Allobro-
gum 1614. in f.
prodiit.

Quos versus incertus interpres, qui est in editione poetarum Grae-
corum veterum (e) ita reddidit:

Plustellum emi tibi festo Dialium
Obolo. quem primum pro mercede acceperam,
Quod Heliaeo interfuissem iudicio.

Acta haec idem putat Munychionis (quem alii Januarium, alii au-
tem, ut Gaza rectius, Martium dicunt,) die decimo nono fuisse, in
quo teste Plutarcho, in Phocione, ex interpretatione Hermanni Cru-
serii: *pompam Jovi agentes praetervehebantur equites.*

CAPUT

CAPUT III. DE MARTE MILICHIO.

§. 1. *Cur Mars hic appareat? 2. a quo vocatus μείλιχος? 3. Immitis aliàs. 4. Non Cadmus hic intelligitur. 5. Sed ipse Mars cum armis immanitatem deponens. 6. Sacrorum ejus nullibz mentio.*

§. I.

Vix auderemus saevissimum Martis numen, cuncta aspectu suo terrens, hic sistere; nisi & ipsum inter MILICHIOS compareret DEOS.

§. II. Quod autem ita vocitetur, nemini, quam Nonnio acceptum referri debet: qui dum Dionysiaca Graeco multorum librorum carmine describit; lib. V. v. 94. *Μείλιχος Ἄρης* ipsi etiam adest.

§. III. Mirabuntur fortassis, qui haec legent, unde poeta maxime immanem DEorum, elogio hoc miti maetaverit? & habent omnino cur mirentur, causas non leves; maxime ubi infra cap. 4. Sect. II. legerint, quibus insignitus nominibus apparere alias soleat.

§ IV. Primo equidem intuitu, poetam, Cadmum de quo ipsi sermo est, innuisse alicui videri possit: qui jam nuptias celebrabat superatis, quibuscum ipsi res erat molestis, hostibusque, obpraeclara, quibus functus fuerat facta, jure meritoque Mars dictus: Hermiones inter amplexus nunc quasi mitescens.

§. V. Verum Cadmi historiam accuratius inspicienti, ipsum bellorum inter gentiles praesidem, Martem hic intelligi debere, facile patebit. Cadmo enim cum Hermione Martis Venerisque plurimis credita filia, connubia celebrante; omnes dii relicto coelo ad solemnia haec venerunt, Natal. Comes l. IX. c. 14. Mythol. inter quos dubio procul Mars quoque fuit. Et quidni accederet, cum filia jam nuptias faceret? Describit praeterea ipsum poeta, nudum & sine hasta saltantem: cum quibus armis immanitem quoque deposuit: ut omnino hoc tempore *μείλιχος*, *mitis*, ut interpres anonymus vertit, esse potuerit.

§. VI. Cultus autem ipsius, sacrorum, & quibusnam hoc nomine

mine affectus sit populis, nulla ullibi extant vestigia. Ut non immerito quis dixerit, vanum tantum otiosi poetae lusum esse.

CAPIT IV.

DE BACCHO MILICHIO.

§. 1. Bacchus Milichius, 2. quibus sic vocetur? 3. Causa hujus appellationis. 4. Quo nomine apud Lacedaemonios cultus? Error Alexandri ab Alexandro, itemque Tiraquelli. 5. Ceres, ficus inventrix, Pausaniae. 6. Athenaei & Pausaniae conciliatio. 7. Ficulnea Bacchi Milichii apud Naxios facies; eadem Rexibii statua. 8. Plutarcho ob aliam causam dictus μελίχι. Bacchus.

§. I.

Bacchum, cum jam bis natus fuerit, hic iterum non immerito producimur, tigridibus, lyncibus, pantheris alias comitatum; & ideo terribilem; MILICHIMUM tamen.

§. II. Nomen, qui ipsi primi dederunt, Naxii, insulae è Cycladibus incolae, fuerunt. Sic enim Athenæus lib. III. Deipnosoph. Νάξιοι ΜΕΛΙΧΙΟΝ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον. quod Jacobus Dalechampi-
pius ita vertit: *Naxiis Bacchus ΜΕΙΛΙΧΙΟΣ appellatur.*

§. III. Causam, cur ita nominetur, idem Athenæus l. c. tradit: Διὰ τὴν ἑσσυμένην καρπὸν τῆς δάδοσσαν: quod mortalibus ficum dederit. Ficus enim μελίχα Naxii vocant.

§. IV. Eundem cum Naxiis ficus inventae honorem ipsi tribuerunt Lacedaemonii: apud quos Sycitem, quod peraeque significat atque ficulneum, cultum fuisse ἐξ Ἰσθίου, Andr. Tiraquellus ad c. 4. lib. VI. Genial. Dier. Alexandri ab Alex. tradit. ubi tamen minus recte cum ipso Alexandro, MILICHIMUM quoque ibi fuisse credit; cum apud solos Naxios nomine hoc fuerit cultus.

§. V. Pausanias tamen Lib. I. c. 37. Cererem ficus inventricem facit: quae Phytalio in gratiam exhibiti liberaliter hospitii, stirpem illius dedit. Adducit hanc ob causam ibidem Phytalii sepulchri inscriptionem:

Ἐνθα δ' ἀναξ ἥρως Φυλαλὸς ποτε δέξατο σεμνήν
Δήμητραν, ὅτε πρῶτον ὀπώρας καρπὸν ἔφηγεν,
Ἦν ἱεράν συκὴν θνητῶν γένε' ἐξονομάζει.

Hic:

*Hic Cererem tectis Phytalus susceperat heros,
Cui primum sacri largita est semina pomi,
Quam mortiale genus ficum vocat.*

§. VI. Horum auctorum sententiis consideratis, sibi invicem contrarios esse, primo quidem intuitu videntur: Athenaeo, Baccho, Cereri Pausania adscribente ficus inventionem. Verum utriusque salva esse poterit sententia; cum Pausanias de Cerere loquatur, Phytalo tantum ficus stirpem tradente; Bacchus autem apud Athenaeum mortalibus coeteris dederit ficum.

§. VII. Ficulneum Naxii MILICHIO Baccho erexere simulacrum: ita enim Athenaeus l. c. habet, *Ἀρχαί τὸ προσωποῦν τῆς Θεῆς Ὠρατοῦς Ναξίους τὸ μὲν τῆς Βακχέης Διονύσης, καλεσμένον εἶναι ἀμπελινόν, τὸ δὲ τῆς Μελίχιοι συκίον, h. e. ob eandemque rationem apud Naxios Bacchi, quem Dionysium vocant, e ligno vitis facies est; illius vero quem Melichium nuncupant e ficu.* Quamvis enim ficus lignum inutile alias habeatur; non tamen insolitum adeo fuit statuas ex illo efficere. Siquidem Rexibii Opuntii, qui LXI. Olympiade pancratia stas perculit, ex eadem materia fuit statua, teste Pausan. lib. V. c. 18. inf. Sycitis etiam Bacchi, qui idem cum Naxiorum MILICHIO fuit, faciem Lacedaemonii musto intingere, & fucis ornare sive verant. Alex. ab Alex. c. 4. lib. VI. Genial. Dier.

§. IIX. Seposito autem, quod Naxii Baccho a ficibus dederunt, cognomine, ad aliam nos ejusdem cognomenti convertimus derivationem. Dedit illam Plutarchus I. de esu carniū oratione: *Διονύσον ἡμερῶν ἔ Μελίχιον*, & ex interpretatione Xylandri *Comem* & *MANSUETUM* appellans. Hic eundem a ficibus profecto MILICHIIUM haud vocat, sed a suavitate, vel sua, vel vinorum, DEUS quorum esse, gentilibus fingebatur. Idem in Antonio *Διονύσον χαριδοῦτον ἔ Μελίχιον*, *benignum* & *blandum* Bacchum habet: quo elogio Antonius Bacchum imitatus, & ob id Bacchus minor vocatus, *Ephefi a foeminis Baccharum, viris puerisque Satyrorum, & Pannum habitu, ipsum urbem eandem ingredientem praecedentibus, matatus fuit.*

C

CA-

CAPUT V.
DE PANE MILICHIO.

9. 1. Pan Milichius. 2. Nonno sic dictus. 3. maxime deformis. 4. Antigonus Macedoniae Rex, Panos honore cultus. Effigies Panos ἀμείλιχⓄ. 5. non creditus, qualis pingebatur. Causae cur μείλιχⓄ dictus fuerit?

§. I.

Bacchum, fidus quandoque socius Pan sequitur, Mercurii filius. Caprinis deformis pedibus: celebre Arcadiae Numen: quod universam quoque naturam plurimi crediderunt, MILICHIIS hie se ingerens Diis.

§. II. Iis autem inseruit Nonnus lib. XXIX. Dionysiac. v. 313. Bacchi in expeditione Indica socium describens, pugnantem cum hostibus. Ita autem de ipso:

Ἀγείος δὲ πόδεσσι ἐμάρνατο ΜΕΙΛΙΧΙΟΣ ΠΑΝ
Caprinis vero pedibus pugnat suavis Pan.

§. III. Cur vero dictus ita fuerit, causam investigare adhuc nullam potui: cognomen e contra tale ipsi minime convenire, certior est conjectura. Quis enim μείλιχιον vocaret, cornibus pedibusque caprinis, hirci cauda super natibus non tam conspicuum, quam deformem? At talem Pani plerique, qui ejus mentionem faciunt, scriptorum, formam fuisse, asserunt constanter.

§. IV. Laurentius praeterea Begerus, vir doctissimus, in Thesaurο Brandenburgico, p. 247. Antigoni Macedoniae regis numisma exhibet: ex quo ipso eundem regem pro Arcadibus pugnantem, Panos habitu effictum, affectum honore Panos, demonstrare nititur. Et convenit certe numi effigies Panos cum simulachro; ubi inter alia celeberrimus Begerus evincit, quod Antigono, in Numo sit ὄψις ἀμείλιχⓄ effigies implacabilis: quae de Pane etiam memorat Homerus in hymno, quem ipsi scripsit, ubi sic habet:

Δῆσε γὰρ ὡς ἶδεν ὄψιν ἀμείλιχον ἢ ὑγένειον
Metuit enim ut vidit faciem implacabilem hirsutam.

§. V. Sed quamvis ita deformitate sua cunctis invisus fuerit, maleque audiat; quamvis ἀμείλιχος Homero sit; μείλιχος tamen

μεν

men esse poterit Pan. Praeterquam enim quod non crederent esse DEum hunc talem, qualem ipsum pingerent, sculperentve; ut Herodotus in Euterpe ait: (cujus versionem quam Natalis Comes Lib. V. c. 6. Mythol. exhibet, omisso prolixitatis vitandae gratia, graeco textu, hic dare tantum volumus) *pingunt vero & sculpunt pictores ac statuarii, sicuti etiam Graeci, Panos imaginem, caprina facie, ac biruci cruribus: non quia illum hujusmodi esse arbitrentur, sed similem Diis coeteris.* illud etiam accedit; quod suaviter admodum cecinerit fistula: cumque aliis, ut Orpheo, universa natura, Pan intellectus sit; cur eandem cognomine hoc minus decoremus, ratio certe est nulla: quae *mansueta mater esse, cunctisque benignam, blandam, mitemque se exhibere soleat.*

CAPUT VI.

DE VENERE MILICHIA.

§. 1. *Venus Milichia. 2. a Silentario sic vocata. 3. Digna hoc cognomine. Cur? mansuetudinis in feris causa.*

§. I.

MAfculis jam Diis, quos vel antiquitas, vel poetae MILICHIOS nominarunt, consideratis; ad Deas itidem MILICHIAS nunc accedere necessarium ducimus: inter quas formosissima, ipso Parisidis judicio habita Venus eminet.

§. II. Hanc Paulus Silentarius, epigrammate 22. lib. VII. Anthologiae *μελιχίην* nominat, ita inquit:

ἐν δὲ γαλίῃ
ἠφάλια σπύς κύπριδι ΜΕΙΛΙΧΙΗ.
 & ex Eilhardi Lubini interpretatione:

*In tranquillitate vero
 Sobria sacrificabo VENERI SUAVI*

§. 3. Digna, si qua alia Dea, hoc cognomine quam maxime Venus, blanditiarum omnium olim credita Mater. Verum enim amorem in ipsa etiam amaritudine suavitatis aliquid in se continere nemo facile negabit: ut non immerito amoris Dea dicatur *suavis*. Nonnus praeterea lib. 41. Dionysiae. 186, Venerem mansuetudinis etiam in feris causam statuit: feras immanissimas mansuescentes

enarrans. Et inter alia, ubi de leone mitescenti loquitur, dicit: quod *labio MANSUETO dorsum osculatus fuerit tauri*. Ubi in Graeco textu pro voce *mansueto*, est *μελιχίω*. Crebra praeterea Veneris *blandae & mitis* sunt apud Latinos cognomina, *Sectione II.* a nobis memoranda. Hinc citra causam hoc loco prolixi esse non sumus.

CAPUT VII.

DE LATONA MILICHIA.

§. 1. *Latona Milichia. 2. Sic dicta ab Hesiodo. 3. Causa nuncupationis ab eodem data.*

§. I.

Latonam, graviter ab irata Junone pressam nullibi terrarum refugium invenientem, ad nos jam gradus dirigentem videmus; speraturam certum, quod alias habuit nullum, asylum. Recipiamus illam benigne: habeat quod speravit asylum. Idque tamen haud absque causa, sed quia Milichia ad venerit.

§. II. Jactati nominis abunde nos docebit veritatem Hesiodus, Theogoniae v. 406. Phoebes e Cocco gravida factae partum exponens; Latonam jam natam sic describens:

Ἀἴω κυανόπεπλον ἐγένεατο ΜΕΙΛΙΧΩΝ αἰεί.

Latonam caeruleo peplo peperit blandam semper.

§. 3. Causam nuncupationis hujus ipse auctor sequenti versu mox addidit; quod nempe *mitis hominibus & immortalibus Diis* fuerit. Imo *ΜΕΙΛΙΧΩΣ ἐξ εὐργῆς ἀγαλαῶται* ἐντὶς ὀλύμπου *suavis ab initio, imprimis hilaris intra olympum*. Quod autem poeta, ab initio tantum suavem hilaremque intra olympum fuisse, dicat Latonam; innuere odium ex impraegnatione Jovis contractum Junonis, ejusque non intermissa parturientis jamjam persecutionem videtur. Verum molestias inde profectas aliaque Latonae facta hic recensere propositi non est nostri. Milichios hic tantum explicare volumus Deas, studentes brevitati, coetera aliis permissuri.

CA-

CAPUT VIII. DE FORTUNA MILICHIA.

§. 1. *Fortuna Milichia; est providentia divina. 2. Orphei & Plutarchi hoc cognomen. Varia in Plutarcho lectio: quae tamen inanis, Plutarchus interpretatus est blandam tantum fortunam.*
3. *cur dicta Milichia?*

§. I.

Fortuna nunc arctum hujus capitis locum sibi vindicat Milichia, cui, quae DEI potius providentiae & benignitati debuerat; nescio, qua infania, adscripsit superstitio hominum ipsa fortuna coecior.

§. II. Primus, qui eam hoc cognomento insignivit, quod quidam sciam, Orpheus est, qui in Fortunae hymno v. 2. *μειλιχίαν* vocavit: eodem eandem elogio mactavit Plutarchus, primo quidem in quaestionibus Romanis, *Τύχην μειλιχίαν* habens. Ubi tamen Gyraldus aliam lectionem, in graeco quodam Plutarchi codice, vidisse vult: pro *τύχης μειλιχίας* extitisse *μειλίας*: quam ipsam vero nihil curare videtur. Deinde in libro de Fortuna Romana, talia, post obsequentis fortunae mentionem scribens: *ἰω οἱ μὲν, πειθῆνιον, οἱ δὲ ΜΕΙΛΙΧΙΟΝ εἶται νομίζουσιν.* Cum autem Plutarchus *Blandae* cultu apud Romanos cultae fortunae, utroque in loco faciat mentionem: & Graece de rebus Romanorum scribens, eandem *μειλιχίαν* interpretatus tantum sit, cur eundem hic longius moremur, non videmus.

§. III. Si autem Dea aliqua a suis cultoribus hoc jure meruit cognomen, haec certe fuit. Poeta l. c. Plutonis i. e. divitiarum facit filiam, e cujus sanguine ortam dicit; praebentem aliis possessionum multitudinem opulentam; aliis intolerandam pauperiem: tot hominum precibus fatigata; libera ab omni gratiarum actione. Unde tot inter Romanos ejus aedes, templa, arae suo loco a nobis explicandae: quae causa etiam est, cur omnem hic abjiciamus prolixitatem.

CAPUT IX.

DE SPE MELICHIA.

§. 1. *Spes Melichia. 2. a Silentiario sic vocata. 3. Communis hominum affectus. 4. Dea apud Romanos. Elogia in lapidibus. 5. Cur Melichia dicta? 6. Non Dea, sed amantis affectus hic intelligendus.*

§. I.

DEa Spes jam adest, inter Melichias cupiens considerari DEas: honorem quod olim inter DEos recepta fuerit, factura hoc ipso cognomento splendidior.

§. II. Et praestitit ipsi jamdudum gratiam hanc, Paulus Silentiarius lib. VII, Florilegii Graecor. epigr. dicens:

ἔμμασι μόνοις
 Θέλωμαι οἷς ἘΛΠΙΣ ΜΕΛΙΧΟΣ ἐσθίασεν
oculis solum

Delinior, quibus SPES SUAVIS inhabitat,
vertente Lubino.

§. III. Dea haec communis alias hominibus affectus esse solet, alens omnes: qui, ubi cor alicujus subit, tristem ejicit molestiam; vana autem spes aurae similis in nihilum mox evanescens, nihil praeter tristitiam animis sibi fisis relinquit.

§. IV. Culta autem inter Romanos quam maxime fuit haec Dea, aedem templumque apud eosdem meruit. SPEI INVICTAE, apud Reinesium I. 9, GENIALIS apud Gruterum CII. 2. BONAE apud eundem, MLXXV. i. invidenda leguntur elogia.

§. V. Cur vero Melichia nuncupetur, jam investigandum erit. Quibus animos divitiarum, aliorumque bonorum expectatione turgentibus, illis certe Melichia est. Et meruit cognomentum jure optimo: quid enim suavius quam spe nutriri. Spes miseris unicum relictum est solatium: & cui omnia deficiunt, haec tamen minime deerit. Sola praeterea inter homines bona Dea est; quae coeteris in coelum abeuntibus Diis, sola apud nos manere designata non fuit.

§. VI. Sed justo forte prolixiores sumus. Deam describentes, quae, in epigrammate allegato, vix Dea esse poterit. Tenerrimus

mus

mus potius amantiura affectus erit; quo Silentarius ab amica
omnem veri amoris effectum; voluptates dulcissimas sperabat. Il-
lud autem ex solis amicae oculis sibi patere scribit; quos etiam tem-
plum spei suae MILICHIAE, hoc ipso in epigrammate constituit.

CAPUT X.

DE MUSIS MILICHIIS.

§. 1. *Musae Milichiae. 2. ab Arato sic dictae. 3. Ratio cur sic ven-*

catas. §. I.

Heliconae clarum suis cantibus locum deseruerunt Musae, Jovis
& Mnemosynes filiae, ultimum inter MILICHIAS DEAS lo-
cum caputque sibi vindicaturae, Parnassumque hic constiturae
novum.

§. II. Ductorem hic non quem alias Bacchum aut Pana; sed
Aratum, graecum poetam habent: qui in principio suorum Phae-
nomenon, Musas boni ominis ergo invocans, *Milichias* vocat. Sic
autem ille v. 18.

Χαίετε δὲ μῦσας

Μελίχιαι μάλα κᾶσαι.

Salvet vero Musae

Suavissimae omnes.

Pergit deinde, ut promant sibi omnem cantum, stellasque dicendi.

§. III. Et meruere cognomentum hoc, suaviter ad modum
canere scientes. Ovidius scribit:

At mihi Pegasides blandissima carmina dicant.

Si igitur blandissima potuerint carmina dicere; quidni & blandae
ipsae sint. Aelianus praeterea lib. 14. c. 37. variae historiae, id ge-
nus vitae, quod in literis erigitur placatum & mansuetum esse oportet
re scribit. Nec multum abit jam allegatus Ovidius, canens:

didicisse fideliter artes

Emollit mores, nec sinit esse feros.

Si omnem hinc exuant ferocitatem, mores emolliant, reddant pla-
catos & mansuetos, literae seu Musae, quid impediatur, quo minus
blandas, mansuetas, placidas i.e. MILICHIAS, illas nominemus, mi-
nime videre valemus.

CA

CAPUT XI.
DE DIIS AMILICHIIS.

§. 1. Quid sint Dii ἀμείλιχοι? 2. Cur ita dicti? 3. Pluto ab Homero sic vocatus. Ejus effigies. Ratio nuncupationis. 4. Parcae etiam a Silentario sic vocatae. Sociae Plutonis. Ratio. Effigies earum. 5. Fatum etiam sic dicitur. Cur? 6. Conclusio sectionis.

§. I.

Placidis haecenus & mitibus velut delectati Diis; implacidos, immites & atroces nunc horremus quasi, quos hic vel inviti producere debemus DEOS.

§. II. Dicti autem ita fuere, quod vel ira eorum quam semel conceperant, nullis victimis expiari, placarive potuerit: vel quod omnibus suis actionibus imites, duri, atroces sint: ut Fatum & Parcae; vel quod non possint exorari, ad illud, quod receperunt, reddendum; ut Plutonem vocarunt. Quos etiam ἀμείλιχος apud scriptores invenimus nominatos.

§. III. Et primus quidem Pluto occurrit Ἄϊδος ἀμείλιχος ab Homero Iliad. IX. v. 158. dictus, cujus imaginem si inspicias ab Albrico Philosopho descriptam: *Homo terribilis, sedens in solio sulphureo, & juxta se tres Harpyias habens.* Itemque quae Pictorius Vill. c. 14. Theologiae Mythologicae, (v) addit, quod habuerit nempe juxta se Proserpinam cum fusca facie: *Furias quoque tres horribiles & serpentibus crinitas;* itemque quod sinistra ipsius fuerit anima, quam constringens lacerare videbatur, justum hoc cognomen ipsi tribues. Atrum ipsum, Virgilius dicit; nigrisque vehementem equis, Ovidius. Addit praeterea Homerus: quod propterea hominibus Deorum odiosissimus omnium fuerit.

§. IV. Plutonis jam sociae, in ejus effigie, juxta Pictorium Vill. l. c. quinque orci flumina inspicientes Parcae sequuntur. Et primo quidem lib. III. Florilegii, Paulo Silentario est *μοῖρα ἀμείλιχος dura Parca.* Deplorat autem ibidem juvenem mortuum, quod Parcae nec juventuti ejus pepercerint. Sed ita est: dictae & propterea a Latinis Parcae, quod nulli parcant. Cointo praeterea Smyrnaco, vel ut alias vocari solet Q. Calabro lib. 1. v. 585. Paralipome-

(v) adjectae
Aurelii Lestig-
nensis libello
de Cognomi-
nibus DEO-
rum.

πομενων Homeri κηρες αμειλιχοι immites Parcae sunt: quas Achilles Penthesileae superbe & minaciter respondens, reginam hanc Amazonum amplexuras, ipsamque suis manibus perituram dicit. Non immerito hoc illis nomen datum, qui de iis aliquid compertum habent, dicent. Patet illud uberime ex effigie illarum quam Pausanias lib. V. c. 19. exhibet. Erat nempe foemina, dentibus, & aduncis manuum unguibus quavis fera immanior, vertente Amasaeo. Nulli quippe vitae stamina, statuto citius termino, abrumpunt, vel longius extendunt. Et omnia pro ipsis placandis vana sunt remedia: Nihil quo exorentur, invenitur: αμειλιχοι jure hinc dictae.

§. V. Fatum postremo succedit ingenti etiam in Deos praeditum vi, & potentia: quodque unum statuerunt cum Parcis gentiles veteres. Quintus Calaber lib. V. habet illud αμειλιχον πομον. Nec citra rationem, nomen hoc illi imposuit poeta. Qui enim vim illius & effectus, quos veteres ipsi adscripserunt, norunt; quomodo exorari non poterat, ut aliter, quam statuerat, res evenirent; quomodo durum plerique illud experti fuerint; quomodo a poetis inexorabile, ineluctabile, & aliis similibus vocatum fuerit nominibus, αμειλιχον, omnino dici posse, affirmabunt.

§. VI. Dum autem DEos μεγαλιχισ & αμειλιχισ ad finem jam perducimus, & clausulam sectioni huic primae imponimus; abs re haut erit, sterilitatem junctam brevitati ultimorum praesertim capitum hic excusare. Provenit illa ex scriptorum silentio, in quibus nihil, quae ad palatum nostrum, simulque ad materiam hanc facerent, invenire potuerimus. Suggestere nobis tamen poetae loca a nobis allegata, quae dum omittere nefas duceremus, pauca, quam nihil dixisse, sufficere nobis visum fuit. Integram praeterea DEorum singulorum historiam, ad nauseam usque a tot Mythographis traditam hic repetere, eaque Dissertationem reddere ampliolem, nec instituti nostri, qui μεγαλιχισ tantum hic explicare volumus, pati id videbatur ratio. Excusatos hinc factis nos credentes, laetiori ad secundam sectionem nos convertimus.

SECTIO II.
DE DIIS INTER ROMANOS BLANDIS,
MITIBUS, PLACIDIS.

CAPUT I.

DE DIIS BLANDIS.

§. 1. *Blandus idem ac μελιχίς* ☉. 2. unde sic dicti? 3. vocatus sic Apollo. Cur? 4. Juno 5. Venus. Perpetuum hoc ejus epitheton. 6. Fortuna. Templum a Servio conditum. ubi fuit? 6. Thetis.

§. I.

DEos, quos μελιχίς vocarunt Graeci, Romani interpretatione quadam convenienti *Mites, Blandos, Placidos* dixere, ex quibus hoc capite considerandos nobis sumimus DEOS *Blandos*.

§. II. Dicti autem fuerunt *blandi* non ea, qua homines sic vocare solemus significatione; sed quod prou, propitiique hominibus sint, annuantque eorum precibus.

§. III. Occurrit, quem sic vocarunt poetae, primus Appollo, qui P. Papinio Statio lib. V. Sylvar. in Epicedio patris v. 124. *Blandus* est: nec alienus adeo ab hoc ipso cognomento videtur esse. Sive enim illum consideres, ut solem, (qui a veteribus habitus fuit) igne suo omnia fovens, fructus producens, merito blandus erit: Sive inspicias tanquam Musarum praesidem, vel arcu potentem DEUM, nec hoc indignus erit elogio. Tempore quodam in terras deveniens homines sylvestribus fructibus viventes, ac ferarum more, mansuefecit. Ut habet Nat. Com. Lib. IV. Mythol. c. 10.

§. IV. Junonis alias iratum, saevum, ferox numen succedit: quod Statius tamen in epistola ad Serenam, *Blandum* vocavit. Sed fortassis ea ratio erit; quod blanda fuerit in Orpheum, qui numina ejus cecinit, quod ipsum poeta innuere etiam videtur.

§. V. Blanditiarum mater ab eodem Statio lib. II. Sylvar. in Genethliaco Lucani v. 84. *Blanda* Venus vocatur: cui etiam assentitur Ovidius lib. III. amor. eleg. 1. v. 55.

Nos

*Nos tibi BLANDA VENUS, puerisque potentibus arcu
Plaudimus.*

ad quae Brochardus Cnipplingius *perpetuum hoc Veneris epitheton*
esse annotavit.

§. VI. Fortunam praeterea, quam Plutarchus duobus
supra allegatis locis *μελιχίαν* vocavit, nullam aliam quam
Romanorum *Blandam* esse, certum est. Tacitus saepius verbum
blandiri de fortunae actionibus usurpavit & quidem Histor. lib. 2.
c. 12. *Blandiebatur* coeptis fortuna. Et Publilii mimus: *Fortuna*
cum blantitur, captatum venit. Condidit Fortunae huic tem-
plum Servius Tullus Romanorum rex, *vim fortunae effereus*,
omnibusque suam actionibus inscribens, vel ideo maxime; quod ini-
tio humilis & obscurus, matre natus captiva, Fortunae beneficio ad
regnum Romae evectus fuerit, sicut Plutarchus in quaestionibus
Romanis habet. Hoc Fortunae templum Ludovicus Vives in-
notis ad Augustini lib. IV. c. 18. de C. D. in Aventino fuisse scri-
bit.

§. VII. Thetis adhuc considerata superest, a Statio l. l. Achilleid.
v. 339. *blanda* vocata. Qua ratione autem a poeta id factum fu-
erit, minime consequi me posse necessum habeo, fateri: nisi forte
Thetin pro mari, *blandamque pro placido positum fuisse dica-*
mus. At merae haec sunt conjecturae.

CAPUT II. DE DIIS MITIBUS.

§. 1. *Cur mites Dii? Quinam Ovidio? Petronio? 2. Augustus fu-*
it. 3. Bacchus mitis duplex loci Virgiliani interpretatio. 4. Ve-
nus mitis. 5. Diana. 6. Somnus. 7. Aesculapius. 8. Quenam
Statio mitis Nympha. 9. Clementiae mitis ara Athenis 10. Mi-
tis Concordia. Quae Charistia?

§. I.

MITES Romani ideo dixere DEOS, quod vel sibi precarentur
benignos, & lenes, vel tales jam extarent. Ovidius ideo
illos sic nominavit, ut sibi propitium reddant Caesarem Augustum;
sic enim lib. III. de Ponto, epistola 9. v. 27.

Atque ita DII MITES minuant mihi Caesaris iram.

D 2

Ve-

(ϕ) Tomo II.
p. 304. editio-
nis quam Gal-
lus anonymus
cum versione
& adnotatio-
nibus suis Gal-
licis Coloniae
(si verum est)
1694. in 8. e-
didit.

Verum Petronius (ϕ) in carmine de Bello civili, quod in Satyrico
ejus extat, dum scribit:

*MITIS turba Deum, terras exosa furentes
Deserit.*

Pacem, Fidem, Justitiam, Concordiam, quos sequentibus in versibus
nominat, per *mitem Deum turbam* intelligit. In notis per *mitia* haec
Numina pacifica & armorum inimicissima intelligi dicitur.

§. II. Eidem huic poetae multis in locis *Mites* invocantur
Dii. Sed non immerito quaeritur; quinam isti fuerint? ex communi
ejusdem interpretum opinione, Caesarem per eosdem intellexisse
poetam, respondemus: cui, ut citius ab exilio liberetur, elogiis hisce
divinis post mortem alias imperatoribus tantum datis, blanditus
fuit. En! autum ipsum loquentem primo quidem l. II. de Ponto
ep. 9. v. 51.

Annuite o timidis MITISSIMA NUMINA votis.

& iterum ibidem ep. 1. v. 48.

Cur ego posse negem, minui mihi Caesaris iram;

Cum videam MITES hostibus esse Deos?

§. III. Bacchum quoque hoc cognomine insignitum apud au-
ctores legimus. Describit Ovidius Midam, quod, dum omnia, quae
attingeret, aurum fiebant, dives, simul & miser sit, resipiscentem &
Bacchum orantem, ut beneficium, quod dederat, auferret. Dicit
deinde lib. XI. Metamorph. v. 134.

MITE DEUM NIMEN BACCHUS peccasse fatentem

Restituit, pactamque fidem data munera solvit.

Et omnino *mitis*, imo *mitissimus* fuit, Midae toties preces & optata
sua mutanti, annuens tamen Bacchus. Idem Ovidius lib. III. Fastor. v.
789. de Baccho locutus, invitat eum his verbis:

MITE caput pater huc: pacataque cornua vertas.

Eodem a Virgilio lib. 1. Georg. ornatur epitheto,

Cui tu lacte favos, & MITI dilue Baccho.

Quamvis enim plerique locum hunc de vino intelligant, & omnino
etiam primo intuitu sic videatur; ipse tamen Servius ad haec Virgi-
lii verba, esse quosdam dicit, qui hunc locum aliter accipiant, ut *MITI
BACCHO* sit dativus casus & duo numina intelligenda *Liberi & Cere-
ris*. Nam supra quoque ait: *IMPRIMIS VENERARE DEOS*, ut sit
sensus;

sensus; cui Cereri & miti Baccho favos lacte dilue, i. e. ei sacrificia melle & vino permixtis.

§. IV. Quae MILICHIA, quae BLANDA fuerat, eadem quoque MITIS est Venus. Vocavit hoc nomine illam Statius lib. III. Sylv. in Coma Earini v. 3. cui ibidem est *mitis Cytherea*, Tibullus eleg. X. lib. I.

Sed manibus, qui saevus erit, scudumque sudemque

Is gerat & MITI sit procul à VENERE.

Nihil nempe Veneri miti cum bellum amantibus, saevis, sanguinolentis, Mites amat in suis castris habere; mitigat etiam feroces, quod Gallus innuere videtur, eleg. V.

Sanguineus per te Mars quoque MITIS erit.

Tibullus praeterea lib. II. eleg. 3. canit:

Tum quibus aspirabat amor, praebat aperte

MITIS in umbrosa, gaudia valle VENUS.

§. V. Diana autem immitis alioquin Dea, & immans, Seneca cae item aspera vocata in Medea:

Nec non qui tripodas mover

Frater virginis asperae.

cur hic appareat, haud equidem scio, nisi fortassis quatenus partus praest, ut in hoc mitis adesse velit, a parturientibus sic vocata fuerit. Statius autem lib. IX. Thebaid. v. 712. *mitem* eam dixit. Qui etiam lib. IX. v. 632. *mitem* Dictynnam eam nominavit, ubi Barthius Tomo III. p. 1045. ex veteribus scholiis dicit, ideo scilicet *mitem* dixisse, quatenus sua vota exaudiverit.

§. VI. Idem poeta lib. X. Thebaid. v. 120. somnum mitissimum vocat; qua autem ratione id fecerit sequenti in capite plenius explicabimus.

§. VII. Idem lib. III. Sylvar. in Coma Earini v. 25. scribit: *Mitis DEus salutifero incubat angui.* Aesculapum hic intelligi, nemo non videt. Ovidius enim in serpentem ipsum mutatum fuisse l. XV. Metamorph. tradit:

Hunc modo serpentem, baculum, qui nexibus ambit

Perspice: & usque nota visu, ut cognoscere possis.

Vertar in hunc.

Deinde v. 670.

In serpente DEus praenuncia sibila misit.

Serpentes autem in ejus tutela crediti sunt, & gestamen putatus fuit baculus serpente involutus, ut scribit Natal. Comes lib. V. Mytholog. c. II. *Mitis* vero dictus fuit, quod Medicinae DEus esset, hominibus aegrotantibus suis praesens auxiliator medicamentis.

§. VIII. Quae autem Nympha *mitis* ab eodem Statio descripta lib. II. Sylvar. 3. v. 290.

Sic sacra Numae ritusque colendos

MITIS Aricino dictabat NYMPHA sub antro.

fuit alia, quam Aegeria Numae ritus sacrorum tradens? *Mitis* dubio procul dicta, quia

Gentem feroci

Assuetam bello pacis traduxit ad artes.

Quamvis enim Ovidius de Numa id scribat; nec Aegeriae id abjudicandum esse existimo. Omnia enim quae statuebat, ad Nymphae hujus auctoritatem referebat.

§. IX. Clementia jam mitissimum miseris numen adest, de quo Statius lib. XII. Thebaid. v. 491.

Urbe fuit media, nulli concessa potentum

Ara DEum mitis posuit Clementia sedem:

Et miseri fecere sacram &c.

Huic, sicuti poeta sequentibus in versibus habet, non thure, non sanguine, sed querelis, & lacrymis litabantur. Nulla DEae hujus effigies erat; cum cordibus potius hominum, quam metallo illam imprimere gauderet. Herculis posteros aram hanc posuisse fama erat; Papinius tamen ad DEos potius referendum id putat. Barthius praeterea in notis ad Statium tomo III. p. 1504. In ipso urbis foro aram hanc, constitutamque non solum Atticis, sed omnibus omnino hominibus, opus habentibus fuisse tradit. Sic Heraclidas ab Eurystheo pressos, confugisse ad illam e Zenobii Cent. II. Prov. LXI probat.

§. X. Concordiam etiam DEam, omnia suavi continentem nexu; pacata & placida omnia reddentem *mitem*, Ovidius lib. II. Fastor. v. 631. vocat:

Concordia fertur

illa praecipue MITIS adesse die.

Dies autem illa erat XI. Calendis Martii h. e. XIX. Februarii dies, quo

quo inter feralia pro mortuis sacrificia convivium fiebat, cognatos inter & affines; quod *Charistia* appellavere.

CAPUT III. DE DIIS PLACIDIS.

§. 1. *Quinam Romanis Dii placidi? 2. Jupiter sic dictus. Clementia ejus. Rivini in Ovidio alia lectio notata. 3. Juno placida in lapide. Conjecturae in eum. 4. Alia Veneris placidae in Grutero. Lapis mutius. Auctior in Reinesio. 5. Hercules placidus. Placifer. Sponius a Cupero correctus. Cur. Hercules sic dictus? 6. Fortuna placida. Respiciens. Quinam Dii Respicientes? 7. Somnus placidissimus DEorum. 8. Inferi Dii placidi. Cur?*

§. I.

DEos qui vocarunt *placidos*, Romani, *blandos mitesque* simul respexerunt. Nec id statuere adeo absurdum erit. Unum enim idemque esse, qui modo perfunctorie DEorum horum inspexerint historiam, intelligent.

§. II. Jupiter DEorum rex, qui quoque primum sibi vindicat locum, *μελιχί* Graecis, Romanis *placidus* dictus fuit. Nominis hoc conspicuum eum habet Claudianus in tertio Honorii consulari; ubi Barthius in notis p. 528. dicit: ideo eum sic dictum fuisse, quod in illo summa potestas, quae inimica omni tumultui, iracundiae, violentiae. Propertius Eleg. 16. lib. II. rationem simul nuncupationis addens:

Non semper PLACIDUS perjuros ridet amantes

Jupiter, & surda negligit aure preces.

Clementiae DEI praeterea causam aliam habet Ovidius lib. II. Tristium, Eleg. I. v. 34.

Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat

Jupiter, exiguo tempore inermis erit.

Ubi pro *inermis erit*, legendum *mitis erit* ex Jacobo Magno de misericordia & justitia, Andreas Rivinus in notis ad Pervigilium Veneris Auctoris incerti contendit; sed non adeo convenienter. Ovidium enim de fulminibus armis Jovis locutum, si haec omnia
emit

emitteret, inermem futurum Jovem potius dixisse quam mitem; probabilior est sententia. Praeterea dum non emittit, *mitior* potius est, quam si emitteret; quo ipso immitis fieret.

§. III. Jovi Juno succedit soror fratri, marito uxor; in nullis quidem poetarum locis, hoc nomine clara extans; Grutero tamen XXV. 2. e Boissardi Antiqq. in lapide ad hortos Bellaianos Romae existenti sic dicta:

JUNONI. PLACIDAE.
CONSERVATRICE. AUGUSTAE.
CLAUDIA. SABBATIS.
BULLAM. D. D.
ADDIT. ET. SCYPHUM. ET.
TRIPODEM. FORTUNAE. AUG.

Junonem *placidam*, quia parturientium DEa, esse dictam credo: cum & alias *mitis Lucina* vocata fuerit. Et, si conjecturis locus aliquis dandus, hanc ipsam de Junone parturientium DEa loqui inscriptionem, ferme affirmaverim. A muliere Claudia Sabbatide dedicatus lapis cum Bulla id innuere videtur: quamvis Jacobus Philippus Thomasinus c. II. de Donariis, (X) ubi bullae Junoni dedicatae meminit, qua ratione illud potissimum factum, non indicet. Sed nil nisi conjecturae sunt, veritatem pro fundamento non habentes, nec ulli ideo obtrudendae.

§. IV. Junonem Venus excipiat Grutero LIX. 9. in Basi marmorea vineae Cardinalis Carpensis, Romae extanti, placida vocata;

VENERI. PLACIDAE.
SACRUM.

Acceptit hanc epigraphen Gruterus a Smetio, sed multis mutilam: auctiorem enim majori parte illam a Marquardo Gudio sibi communicatam, dedit nobis Reinesius in Classe I. Inscript. CCXLVI. p. 227. Syntagmatis. Aediculam Veneri huic *placidae* in regione V. fuisse Thomasinus de Donar. p. 122. tradit.

§. V. *Placidum* qui nobis Herculem sistit, idem Gruterus est, qui XLIX. 9. e Boissardi Antiqq. Herculis imaginem exhibet cum hac Epigraphe:

HER-

(X) edit. Patav.
1654. in 4.

HERCULI PLACIDO.

JABOLENUS. AUG. LIB. D.

Gisbertus Cuperus (ϕ) *placidum* Herculem vocari, quod etiam inter epitheta ipsius occurrat, in Harpocrate p. 81. scribit: a quo *Placifer* descendat. Ubi simul inscriptionem: HERCULI PACIFERO, apud Sponium corrigit, & vulgatam ibi potius scripturam retinendam esse evincit: (ϕ) edit. Traject. ad Rhem. 1687. 4.

HERCULI SANCTISSIMO.

PLACIFERO. SACRUM.

Fuit autem praecipue sic vocatus, vel, quod communis ipsi cum Musis ara esset, unde & apud Gruterum MXIII, 4.

HERCULI.

PACIFERO.

ET. MUSIS.

Quae Musae omnino placidae fuerunt; vel ex simulacri forma, quod Gruterus simul exhibet. Ubi *Hercules nudus, humero sinistro sustinens pellem leoninam; dextram manum immittit floribus cornucopiae. Clavam ejus tenet dextra humi sedens Paniscus: sinistra larvam ostentat. Jacet ad pedes hinc cornucopiae; inde caput Attidos mitrati.*

§. VI. Fortunam nunc quatenus *placida* est, considerandam habemus. Eam nobis Reinesius, Cl. i. inscript. CCIX. p. 206. ex ineditis Lucae Holsten I, sistit:

FORTUNAE

PLACIDAE.

Ubi eruditissimus Reinesius, eandem videri posse cum *Fortuna respiciente*, cujus apud Gruterum LXXIX, 1.

FORTUNAE.

AUGUSTAE

RESPICIENTI

M. AUR. CTESIAS.

JUNIORE. EX. VISU.

Itemque apud eundem MLXXII. 6. MLXXIIX. 9. mentio fiat, existimat. Barthius in notis ad Statium tom. II. p. 721. *Respicientes DEos esse fortunatos facientes homines* affirmat: quae ad For-

E

tunam

tunam respicientem, & Juxta Reinesii sententiam, etiam ad *placidam* faciunt quam maxime, causamque simul, cur ita dicta fuerit Fortuna, promunt.

§. VII. Suavem nobis quietem procurans, PLACIDISSIMUS praeterea restat Somnus. Stautus lib. V. in hymno somni, ita cum vocavit:

Crimine quo merui juvenis PLACIDISSIME Divum.

Cum quo Ovidius omnino lib. XI. v. 523. Metamor. convenit:

Somne, quies rerum, PLACIDISSIME somne DEorum.

Imo vetus epigramma a Barthio Coloniae descriptum, eodem Somnum epitheto ornat: sic enim incipit:

Ute PLACIDUS noctu tibi Morpheus adsit &c.

Adeo somno *placidus* cognomen proprium esse videtur. Ubiunque enim Ovidius somni meminit, *placidus* simul adest; quod saepius in Fastorum & Tristium libris occurrit. Et cur invideremus illud ipsi, membra lassata reficienti, & addenti vires quasi novas? Non immerito hinc *suavissimus humanae vitae conservator*, vocatur in Lapide Lindaviensi, Thomasio eleganti, Grutero vero LXVII. 9. suspectae vetustatis:

DIIS. MAXIMIS
BACCHO. ET. SOMNIO
HUMANAE. VITAE
SVAVISSIMIS
CONSERVATORIB.
SACRUM.

§. VIII. Inferi Dii capiti huic imponant finem, vitae quoque facientes. Silius Italicus sic de illis, libro VIII. de Bello Punico:

*Dii longae noctis, quorum jam numina nobis
Mors instans majora facit, precor, inquit, adeste,
Et PLACIDI victos ardore admittite Manes.*

Vocati autem *placidi*, boni tantum ominis causa, prout supra sectione I. c. 1. §. 13. ab Orpheo *μείλιχοι* nominati fuerunt *Dei*

CAPUT

CAPUT IV.

DE DIIS IMMITIBUS, IMPLACIDIS ET IMPLACABILIBUS.

§. 1. *Cur immites, implacidi? implacabiles vocati Dii? 2. Cur Lucano ita dicti? 3. Quis puer immitis Senecae. 4. Teutates immites. 5. Diana. 6. Mars implacidissimus. 7. Pluto implacabilis.*

§. I.

Qui ἀμελίχης supra explicavimus; *immites, implacidos, implacabiles*, hic illustrabimus DEOS. Hos, ab immani, quam fovebant, ira, crudelitate summa, occlusis precantibus auribus ita dictos fuisse, extra omnem dubitationis aleam est positum.

§. II. Cato apud Lucanum lib. II, *immites* DEOS ideo nominavit, quod civili bello universo Romanorum sanguine litari sibi voluerint: sic enim fatur:

IMMITES Romana piacula divi

Plena ferant: nullo fraudemus sanguine bellum.

§. II. Puerum etiam *immitem* vocatum fuisse, quidam fortassis mirabuntur, multum admirationi tamen decedet, ubi, quis puer sit? cognoverint. Ita autem Seneca in Hippolyto v. 330.

Sacer est ignis, (credite laesis)

Nimumque potens. Qua terra salo

Cingitur alto, quaque aetherio

Candida mundo sidera currunt;

Haec regna PUER tenet IMMITIS.

Cupidinem hic potentissimum DEorum intelligi luce clarius est meridiana. Immitis adeo hic DEus est, ut nullo habito respectu, tela sua immittat: nec ipse rector paterque DEorum liber ab ejus crudelitate, cui etiam coetera succumbunt numina, manere poterit.

§. IV. Teutates equidem DEus inter Gallos supremus vix inter Romanorum referri deberet numina; nisi ipse quoque *immitis*, a Lucano lib. I. vocaretur. Sic enim ait:

Et quibus IMMITIS placatur sanguine diro

Teutates.

Dictus autem sic fuit; quod ipsi humanis hostiis litaverint Galli, ut Caesar lib. VI. Belli Gallici scribit.

§. V. Idem Lucanus c. 1. Dianam immitem fistit, Tauricam tamen. Ita autem ille:

Et Scythicae NON MITIOR ara Dianae.

Deae hujus iracundissimum, & ultionis studiosissimum numen habitum, a Barthio in notis ad Statium tomo II. p. 657. docemur: tradunt idem Poetarum & Historicorum veterum plerique. Immanissima autem dicta, quod dum Tauri apud Scythas pro votis illi advenas, & naufragos maxime immolaverint, nec id prohibere voluerit.

§. VI. *Stetit* praeterea lib. IX. Thebaid. v. 4. *Mars* nominatur *IMPLACIDISSIMUS Deorum*, quod etiam Martis esse elogium Barthius ad hunc locum, Tomo III. p. 946. suggerit. *Crudelissimus* etiam *Deorum* habitus: de quo idem auctor lib. X. v. 550.

Dira intus facies; vix Mavors ipse videnda
Gaudeat.

§. VII. Cui infernum olim in divisione regnorum paternorum forte contigit, ultimam sectionis hujus occupat partem Pluto. Est ille Senecae in Oedipo v. 394. *Ditis IMPLACABILE Numen*. De quo cum c. 13. §. 3. Sect. I. plura dicta fuerint, ea hic iterum repetere, veremur merito.

SECTIO III.

DE IIS, QUAE NOMEN A ΜΕΙΛΙΧΟΣ MUTUATA SUNT.

CAPUT I.

DE PANCRATI STARUM INSTRUMENTO MILICHA.

§. 1. *Μελίχας* instrumentum Pancrati starum. Pausaniae descriptio. 2. Petri Fabri. 3. Silentium Scriptorum Gymnasticorum.

§. I.

Milicharum singularis in Pancratio instrumenti mentionem facit Pausanias Lib. VIII. c. 40. *Τὸν δὲ πικτενοῦσιν ὄντι ἢν πικτενοῦσιν*

την καὺτὴ ὑμᾶς ἐξὸς Ἰπὶ τῆς καρπῶ τῆς χειρὸς ἐκατέρῃς, ἀλλὰ
 ταῖς μελίχαις ἐπι ἐπύκτενον, ὑπὸ τὸ κεῖλον δέοντες τῆς χειρὸς, ἵνα
 οἱ δάκτυλοι σφίσι δὲ πολεῖται γυμνοί. Οἱ δὲ ἐκ βεβείας ἡμεῖς ὑ-
 μάντες λεπτοὶ τρόπον τινα ἀρχαῖον πεπλεγμένοι δι' ἀλλήλων ἦσαν
 οἱ μελίχαι. Quod Romulus Amasaeus ita vertit: Nondum in-
 stituerant pugiles Creugas Dyrachinus, & Damoxenus Syracusa-
 nus, caestus, attenuato in acutum loro, ad utriusq; manus
 articulum, (quem Graeci καρπὸν vocant) religare: sed e crudo bo-
 vis corio, implicatis arte quadam vetere inter se lorulis (MILICHAS
 appellabant,) & ad volas revinctis depugnabant: quo fiebat: ut di-
 giti nudi relinquerentur.

§. II. Petrus autem Faber lib. I. Agonisticon cap. 9. circa finem
 haec de Milichis habet: MEILICHARUM usum profecto, quorum
 loco caestus successerint Pancratiastis denegatum asseverare nolim;
 quas e corio bubulo tenues quaedam corrigias, traditur. Quando
 ipsi brachiorum prehensionem ad luctam, utpote nudis relictis digitis,
 ipsarum MEILICHARUM usus officere non potuit, sicut caestuum.

§. III. Scriptores tamen, qui de arte Gymnastica integros
 condiderunt libros, Milichas per oblivionem praetermiserunt, ut Hie-
 ronymus Mercurialis, qui ne verbum quidem de iis habet: quod
 ipsi etiam Faber c. I. exprobrare videtur.

CAPUT II.

DE FLUMINE ET FONTE MILICHIS.

§. 1. Fons Miliche Syracusis. 2. Cluveri de ea locus. Cur
 ita dictus? 3. Fluvius Milichius, primo absq; nomine. Ami-
 lichus post d'ctus? Cur? deinde Milichus. 4. Fluxus ejus.
 Sponio visus.

§. I.

Plinius lib. III. cap. 8. Hist. Nat. scribit, quod in agro Syracusa-
 no Fons Miliche potetur.

§. II. Meminit etiam fontis hujus Philippus Cluverus lib. (ω) edit. quam
 I. c. 12. §. 13. (ω) Vocari illam *la Pismotta*, & sapore & salubritate Joh. Burno con-
 omnes Syracusani agri praestare idem tradit. Unde & nomen ei Guelferbyti
 quae. 1659. in 4.

quaesitum putant *Μελιχίη κρήνη* i. e. *fons suavis atque mellitus.*

§. 3. Pervenimus nunc ad Graeciae fluvium *Milichum*. Praeterlabitur ille Triclariae Dianae templum; a qua nomen etiam, cum antea haberet nullum, accepit, Amilichus dictus. Causa appellationis hujus, virgo & puer iratae Dianae maectati fuere; quod sacrificium cum postea, Euripylo novum adducente Deum, seque insania liberante desineret; mutato nomine Milichus appellatus fuit, ut habet Pausanias lib. VII. c. 19.

§. 4. Fluvius hic Neptuni Fanum & Patras interlapsus, haud procul a Rhio promontorio se in mare exonerat: prout videri est e Cluveri tabula Peloponesi. Cujus Sponio visa adhuc (sicut apparet) fuere rudera. lib. V. enim p. 5. Itinerarii vetustum aquae ductum, arcibus quibusdam innixum; infra quos rivulus, incertum, an Milichus? manaverit; cum Patras propius accesserint se vidisse testatur.

CAPUT III.

DE HOMINIBUS MILICHIIS.

§. 1. *Milichus Taciti quis fuerit. 2. Martialis. Ejus ficta nomina. Varia lectio. 3. Jacobus Milichus. 4. Brevis ejus vitae recensio. 5. assumptum nomen Milichus.*

§. I.

Primus, qui MILICHI meminit, Tacitus est. Is MILICHUM Libertum Scevini Pisonianam conjurationem Neroni in Servilianis hortis detegentem sistit: a quo etiam praemiis ditatus, Conservatoris sibi nomen, Graeco ejus rei vocabulo assumpsit. Annal. XV. c. 54. & 71. Legit tamen Jacobus Gronovius in MSto *Milichus*.

§. II. Martialis praeterea lib. II. epigr. MILICHUM adducit; qui quamvis ipsi centum sestertia, sola ea tamen amicae dedit

Sola tibi fuerant sestertia MILICHE centum

Quae tulit e sacra Leda redempta via.

MILICHE luxuria est, si tanti dives amares.

Non amo jam dices; hoc mage luxuria est.

Sed

Sed verum hoc nomen fuisse viri alicujus vix adduci possum, ut credam. Notum enim e Matthiae Raderi ad eundem Commentario p. 72. quod non vera, sed ficta suis praeposuerit epigrammatibus poeta, nisi cum laudaret, nomina. In Aldina insuper Martialis editione, *Melichus* positum est. Sed nos aliorum magis editiones, qui omnes *Milichus* habent, secuti; magis certam hanc prae illa habemus lectionem; cum idem sit ac *Placidus*: quod nomen in lapidibus, una cum *Suavi*, *Jucundo*, *Mansueto* apud Gruterum occurrit.

§. III. Claudat denique Dissertationem hanc Atavus noster JACOBUS MILICHIUS, celebris in Academia Wittebergensi Medicinae Professor, cujus vitam Melchior Adami in Vitis Germanorum Medicorum descriptam nobis dedit; nosque brevem ejus recensum hic exhibitari sumus.

§. IV. Patre consulari apud Friburgenses Viro, (cujus praecipuus ibidem Magistratus, ad filium, Jacobi fratrem, haereditario quasi jure transit) 1501. Friburgae Brisgoiae natus fuit Jacobus noster. Studiis in Academiis patria, & Viennensi egregie expositis; inter primos Matheseos Wittembergae restauratores extitit. Publice ibidem docendi munere accepto, medicam vel primum revocavit, & ad fontes Graecos reduxit artem. Insigni simul pietatis studio celebris; correptus apoplexia, Wittembergae 1559. placide obdormivit: Henrico postea ex filiis Jenae Professore constituto.

§. V. Ratio autem, cur quidquam de ipso hic memoraverimus, vel ipse Milichius est. Ab initio enim sic vocatum fuisse, vera haud est sententia. Vivebat eo aevo, Melanchthonianæ ferme dixerim, quo literatorum quisque e Germanis, Graeca sibi fingebat nomina: quibus ut Jacobum nostrum annumeremus probabiliores adsunt causae. Quale autem prius habuerit nomen, nondum nobis innotuit: quamvis Adrianus Beierus in Sylabo Prof. Jenens. & ab eo seductus, Clarissimus Joh. Mollerus in Homonymoscopia, die Feigen (a ficibus) olim audiisse, sed falso asserant. Verum abrumpendum aliquando filum, ut
Dissertationis finis sit.

S. D. G.

Co-

AKTH 674

COROLLARIA.

I.

Studiosum Politices, cum decet, tum ornat
antiquitatum Graecarum & Romanarum peri-
tia.

2.

Christianae pietati non repugnat, Deastro-
rum historiam describere.

3.

In cultu gentilium Deastrorum etiam, quae
vera sunt, occurrunt, & Christianis prodesse
possunt.

4.

Dei bonitas & benignitas, omnibus gentibus
ex lumine rationis innotuit.

5.

Providentia Dei circa respublicas etiam genti-
libus agnita fuit.

6.

Notitia status reipublicae magis ex historia,
quam jure civili comparari potest.

107
7

SU
CUM. AETERNITA
DOMINO
EX. NIH
IN NIHI
INFERI
CUI. AM
E. COELIS
DEO. TER.
TRINO.

DELICTO
INDULGEN
RESIPISCENTES

CLEM

ETERNITATE.
MO.
TI.
NTI.
O.
ORS.
RVIT.
MAXIMO.
INI.

ET.

